



BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC DÂN LẬP HẢI PHÒNG

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT

Môn học: Cơ sở văn hoá Việt Nam

Mã môn: BVC21021

Dùng cho ngành: Văn hoá Du lịch

Khoa phụ trách: Văn hóa Du lịch

THÔNG TIN VỀ CÁC GIẢNG VIÊN CÓ THỂ THAM GIA GIẢNG DẠY MÔN HỌC

1. ThS. Vũ Thị Thanh Hương - Giảng viên cơ hữu

- Chức danh, học hàm, học vị: Thạc sĩ
- Thuộc khoa: Văn hóa du lịch
- Địa chỉ liên hệ: Trường Đại học Dân lập Hải Phòng
- Điện thoại: 0904412627 Email: huongvtt@hpu.edu.vn
- Các hướng nghiên cứu chính: Văn hóa học, Du lịch học.

2. ThS. Phạm Thị Hoàng Diệp - Giảng viên cơ hữu

- Chức danh, học hàm, học vị: Thạc sĩ
- Thuộc khoa: Văn hóa du lịch
- Địa chỉ liên hệ: - Trường Đại học Dân lập Hải Phòng
- Điện thoại: 0906563388 Email: dieppth@hpu.edu.vn
- Các hướng nghiên cứu chính: Văn hóa học, Đông phương học, Văn hóa và du lịch.

THÔNG TIN VỀ MÔN HỌC

1. Thông tin chung

- Số tín chỉ: 2 tín chỉ
- Các môn học tiên quyết: Không
- Các môn học kế tiếp: Phong tục - tập quán - lễ hội Việt Nam, Di sản văn hóa, Kiến trúc mỹ thuật truyền thống Việt Nam.
- Các yêu cầu đối với môn học (nếu có): Máy Projecter
- Thời gian phân bổ đối với các hoạt động:
 - + Nghe giảng lý thuyết: 31 tiết
 - + Làm bài tập trên lớp: 2.5 tiết
 - + Thảo luận: 3.5 tiết
 - + Thực hành, thực tập (ở PTN, nhà máy, điền dã, .): 0
 - + Hoạt động theo nhóm: 1 tiết
 - + Tự học: 5 tiết
 - + Kiểm tra: 2 tiết

2. Mục tiêu của môn học:

- *Kiến thức*: Cung cấp kiến thức nền tảng và hệ thống về văn hóa học và văn hóa Việt Nam.
- *Kỹ năng*: Rèn luyện kỹ năng làm việc độc lập, kỹ năng khảo sát, phân tích tài liệu, kỹ năng làm việc theo nhóm, kỹ năng thuyết trình, kỹ năng khảo sát thực tế.
- *Thái độ*: Đoàn kết, hợp tác, tự giác, tôn trọng các giá trị văn hóa truyền thống.

3. Tóm tắt nội dung môn học:

Đây là môn học nhằm cung cấp cho sinh viên những tri thức cơ bản, cần thiết cho việc hiểu một nền văn hóa, giúp họ nắm được những đặc trưng cơ bản cùng các qui luật hình thành và phát triển của văn hóa Việt Nam.

Cung cấp các khái niệm về văn hóa, chức năng của văn hóa, đặc trưng của văn hóa, các thành tố của văn hóa...

Nội dung chính của môn học bao gồm các vấn đề về Văn hóa nhận thức, Văn hóa tổ chức đời sống tập thể, Văn hóa tổ chức đời sống cá nhân, Văn hóa ứng xử với môi trường tự nhiên, Văn hóa ứng xử với môi trường xã hội.

Phương pháp nghiên cứu: Phương pháp lịch sử, phương pháp so sánh - phân tích, phương pháp điền dã.

4. Học liệu:

4.1. Học liệu bắt buộc:

1. Phan Kế Bính, *Việt Nam phong tục*, NXB TP. Hồ Chí Minh, 1999.
2. Trần Ngọc Thêm, *Cơ sở Văn hóa Việt Nam*, NXB Giáo dục, 1998.
3. Trần Quốc Vượng, *Cơ sở Văn hóa Việt Nam*, NXB Giáo dục, 2001.

4.2. Học liệu tham khảo:

- Chương 1:
 1. Huỳnh Công Bá, *Cơ sở văn hóa Việt Nam*, NXB Thuận Hóa, 2008.
- Chương 2:
 1. Huỳnh Công Bá, *Cơ sở văn hóa Việt Nam*, NXB Thuận Hóa, 2008.
 2. Trần Ngọc Thêm, *Tìm về bản sắc văn hóa Việt Nam*, NXB TP HCM, 1998.
- Chương 3:
 1. Huỳnh Công Bá, *Lịch sử văn hóa Việt Nam*, NXB Thuận Hóa, 2008.
 2. Nguyễn Thừa Hỷ, *Lịch sử văn hóa Việt Nam truyền thống giản yếu*, NXB ĐHQG Hà Nội, 2001.
- Chương 4:
 1. Toàn Ánh, *Nếp cũ*, NXB Trẻ, 2005.
 2. Trần Quốc Vượng, *Văn hóa Việt Nam - tìm tòi và suy ngẫm*, NXB Văn hóa thông tin, 2003.
- Chương 5:
 1. Nguyễn Việt Hương, *Văn hóa ẩm thực và trang phục truyền thống của người Việt*, NXB ĐHQG Hà Nội, 2006.
 2. Trần Ngọc Thêm, *Tìm về bản sắc văn hóa Việt Nam*, NXB TP HCM, 1998.
- Chương 6:
 1. Đào Duy Anh, *Việt Nam văn hóa sử cương*, NXB Văn hóa thông tin, 2003.
 2. Hoàng Tâm Xuyên, *Mười tôn giáo lớn trên thế giới*, NXB Chính trị Quốc gia, 1999.
- Website :
 1. <http://www.vanhoaphuongdong.com>
 2. <http://www.vanhoahoc.com>

5. Nội dung và hình thức dạy học:

Nội dung (Ghi cụ thể theo từng chương, mục, tiểu mục)	Hình thức dạy - học						Tổng (tiết)
	Lý thuyết	Bài tập	Thảo luận	TH, TN, điền dã	Tự học, tự NC	Kiểm tra	
Chương 1. Văn hóa học và Văn hóa Việt Nam							11.0
1.1. Văn hóa và văn hóa học							
1.1.1. Các khái niệm	1.0						
1.1.2. Các đặc trưng và chức năng của văn hóa	1.0						
1.2. Định vị văn hóa Việt Nam							

1.2.1. Loại hình văn hóa	0.5						
1.2.2. Chủ thể văn hóa - Nguồn gốc dân tộc Việt Nam	1.0						
1.2.3. Không gian văn hóa - Vùng văn hóa	2.5						
1.2.4. Mối quan hệ của văn hóa Việt Nam và khu vực					0.5		
1.3. Tiến trình văn hóa Việt Nam							
1.3.1. Lớp văn hóa bản địa	1.5						
1.3.2. Lớp văn hóa giao lưu với Trung Hoa và khu vực	2.0						
1.3.3. Lớp văn hóa giao lưu với phương Tây	1.0						
Chương 2. Văn hóa nhận thức							7.0
2.1. Nhận thức về vũ trụ							
2.1.1. Triết lý về bản chất vũ trụ - triết lý Âm Dương	2.5						
2.1.2. Cấu trúc không gian của vũ trụ - Tam tài, Ngũ hành	1.5						
2.1.3. Cấu trúc thời gian của vũ trụ - Lịch âm dương và hệ Can Chi		1.0			0.5		
2.2. Nhận thức về con người							
2.2.1. Nhận thức về con người tự nhiên	0.5						
2.2.2. Nhận thức về con người xã hội	1.0						
Chương 3. Văn hóa tổ chức đời sống tập thể							5.0
3.1. Tổ chức nông thôn							
3.1.1. Tổ chức theo huyết thống: Gia đình và Gia tộc					0.5		

3.1.2. Tổ chức theo địa vực, phường & hội, giáp, đơn vị hành chính					1.0		
3.1.3. Đặc trưng cơ bản của nông thôn Việt Nam	1.0		0.5				
3.2. Tổ chức quốc gia	0.5				0.5		
3.3. Tổ chức đô thị	0.5				0.5		
Kiểm tra định kỳ lần 1						1.0	1.0
Chương 4. Văn hóa tổ chức đời sống cá nhân							9.5
4.1. Tín ngưỡng	3.0						
4.2. Phong tục			2.0				
4.3. Văn hóa giao tiếp	2.0						
4.4. Nghệ thuật truyền thống (sân khấu, âm nhạc, mỹ thuật)	1.0	1.5					
Chương 5. Văn hóa ứng xử với Môi trường tự nhiên							3.5
5.1. Văn hóa ăn	0.5		0.5		0.5		
5.2. Văn hóa phục sức	0.5				0.5		
5.3. Văn hóa ở và đi lại	0.5				0.5		
Chương 6. Văn hóa ứng xử với Môi trường xã hội							7.0
6.1. Phật giáo với văn hóa Việt Nam	2.0		0.5	1.0			
6.2. Nho giáo với văn hóa Việt Nam	2.0						
6.3. Đạo giáo với văn hóa Việt Nam	0.5						
6.4. Các tôn giáo khác (Kì tô, Cao Đài, Hòa Hảo)	1.0						
Kiểm tra định kỳ lần 2						1.0	1.0
Tổng (tiết)	31.0	2.5	3.5	1.0	5.0	2.0	45

6. Lịch trình tổ chức dạy - học cụ thể:

Tuần	Nội dung	Chi tiết về hình thức tổ chức dạy - học	Nội dung yêu cầu sinh viên phải chuẩn bị trước	Ghi chú
1	Chương 1. Văn hóa học và Văn hóa Việt Nam	Diễn giảng và phát vấn		3
	1.1. Văn hóa và văn hóa học			
	1.1.1. Các khái niệm			
	1.1.2. Các đặc trưng và chức năng của văn hóa			
	1.2. Định vị văn hóa Việt Nam			
	1.2.1. Loại hình văn hóa			
2	1.2.2. Chủ thể văn hóa - Nguồn gốc dân tộc Việt Nam	Tự học. Diễn giảng và phát vấn.	- Sinh viên tự nghiên cứu tài liệu. - Tìm hiểu về điều kiện địa lý tự nhiên Việt Nam.	3
	1.2.3. Không gian văn hóa - Vùng văn hóa			
3	1.2.4. Mối quan hệ của văn hóa Việt Nam và khu vực	Tự học. Diễn giảng và phát vấn.	- Sinh viên tự nghiên cứu tài liệu.	3
	1.3. Tiến trình văn hóa Việt Nam			
	1.3.1. Lóp văn hóa bản địa			
4	1.3.2. Lóp văn hóa giao lưu với Trung Hoa và khu vực	Diễn giảng và phát vấn.Tự nghiên cứu.Làm bài tập	Sinh viên tự nghiên cứu tài liệu.	3
	1.3.3. Lóp văn hóa giao lưu với phương Tây			
	Chương 2. Văn hóa nhận thức			
	2.1. Nhận thức về vũ trụ			
5	2.1.1. Triết lý về bản chất vũ trụ - triết lý Âm Dương	Tự học. Diễn giảng và phát vấn.		3
	2.1.2. Cấu trúc không gian của vũ trụ - Tam tài, Ngũ hành			
6	2.1.3. Cấu trúc thời gian của vũ trụ - Lịch âm dương và hệ Can Chi	Tự học. Bài tập. Diễn giảng và phát vấn.	Tìm hiểu về cách xây dựng và chuyển đổi lịch âm - dương.	3
	2.2. Nhận thức về con người			
	2.2.1. Nhận thức về con người tự nhiên			

	2.2.2. Nhận thức về con người xã hội			
7	Chương 3. Văn hóa tổ chức đời sống tập thể 3.1. Tổ chức nông thôn 3.1.1. Tổ chức theo huyết thống: Gia đình và Gia tộc 3.1.2. Tổ chức theo địa vực, phường & hội, giáp, đơn vị hành chính 3.1.3. Đặc trưng cơ bản của nông thôn Việt Nam	Thảo luận nhóm. Diễn giảng và phát vấn. Tự học		3
8	3.2. Tổ chức quốc gia 3.3. Tổ chức đô thị Kiểm tra định kỳ lần 1	Diễn giảng và phát vấn. Tự nghiên cứu. Kiểm tra.	Tự tìm hiểu về tổ chức bộ máy nhà nước phong kiến VN, mối quan hệ giữa đô thị với nông thôn và quốc gia.	3
9	Chương 4. Văn hóa tổ chức đời sống cá nhân 4.1. Tín ngưỡng	Diễn giảng và phát vấn. Tự nghiên cứu.		3
10	4.2. Phong tục 4.3. Văn hóa giao tiếp	Diễn giảng và phát vấn. Thảo luận.	Sinh viên tìm hiểu các vấn đề về phong tục tang ma, cưới hỏi, lễ hội truyền thống của người Việt.	3
11	4.3. Văn hóa giao tiếp 4.4. Nghệ thuật truyền thống (sân khấu, âm nhạc, mỹ thuật)	Diễn giảng và phát vấn. Bài tập.	- Chuẩn bị giới thiệu về một loại hình nghệ thuật truyền thống.	3
12	4.4. Nghệ thuật truyền thống (sân khấu, âm nhạc, mỹ thuật) Chương 5. Văn hóa ứng xử với Môi trường tự nhiên 5.1. Văn hóa ăn 5.2. Văn hóa phục sức	Diễn giảng và phát vấn. Thảo luận. Tự học.	- Tìm hiểu về đặc trưng trong ăn, mặc truyền thống.	3
13	5.3. Văn hóa ở và đi lại Chương 6. Văn hóa ứng xử với Môi trường xã hội 6.1. Phật giáo với văn hóa Việt Nam	Diễn giảng và phát vấn. Thảo luận. Tự học.	- Tìm hiểu về đặc trưng trong việc ở và đi lại của người Việt. Độc trước tài liệu về	3

			các tôn giáo ở Việt am.	
14	6.1. Phật giáo với văn hóa Việt Nam 6.2. Nho giáo với văn hóa Việt Nam	Diễn giảng và phát vấn. Hoạt động nhóm.	- Đến một ngôi chùa, tìm hiểu về kiến trúc chùa, liên hệ với đặc điểm Phật giáo ở VN.	3
15	6.2. Nho giáo với văn hóa Việt Nam 6.3. Đạo giáo với văn hóa Việt Nam 6.4. Các tôn giáo khác (Kì tô, Cao Đài, Hòa Hảo) Kiểm tra định kỳ lần 2	Diễn giảng và phát vấn. Kiểm tra.		3

7. Tiêu chí đánh giá nhiệm vụ giảng viên giao cho sinh viên:

- Ý thức chuẩn bị bài trước khi đến lớp.
- Ý thức tham gia thảo luận, đóng góp ý kiến xây dựng bài trên lớp.
- Làm bài tập đầy đủ, đạt kết quả.

8. Hình thức kiểm tra, đánh giá môn học:

- Kiểm tra giữa kỳ (tư cách): 2 bài.
- Thi hết môn cuối kỳ: Thi tự luận.

9. Các loại điểm kiểm tra và trọng số của từng loại điểm:

- Kiểm tra trong năm học: Không
- Kiểm tra giữa kỳ: 30%
- Thi hết môn: 70%

10. Yêu cầu của giảng viên đối với môn học:

- Yêu cầu về điều kiện để tổ chức giảng dạy môn học (giảng đường, phòng máy, .): Giảng đường, hệ thống âm thanh cho giáo viên, thiết bị máy chiếu.
- Yêu cầu đối với sinh viên (sự tham gia học tập trên lớp, quy định về thời hạn, chất lượng các bài tập về nhà, .): chuẩn bị bài trước khi đến lớp, tham gia thảo luận, đóng góp ý kiến xây dựng bài trên lớp, làm bài tập đầy đủ, đạt kết quả.

Hải Phòng, ngày tháng 6 năm 2011

Phó trưởng khoa

Người viết đề cương chi tiết

ThS. Đào Thị Thanh Mai

ThS. Phạm Thị Hoàng Diệp
ThS. Vũ Thị Thanh Hương